

ЯК РЕАЛІЗУВАТИ МІСЦЕВУ ІНІЦІАТИВУ ?

Потреба в здійсненні кроків місцевої ініціативи може виникнути у випадку певного "протистояння" між радою та частиною територіальної громади. При цьому вимоги ініціаторів місцевої ініціативи можуть бути необґрунтованими, переслідувати вузькогрупові інтереси тощо, проте можуть бути дійсно справедливими й важливими для всієї громади: саме для цього випадку обов'язковими є правила реалізації права місцевої ініціативи.

Насамперед, слід організувати та провести загальні збори громадян. Відповідно до ст.8 Закону України "Про місцеве самоврядування в Україні" загальні збори громадян за місцем проживання є формою їх безпосередньої участі у вирішенні питань місцевого значення. Рішення загальних зборів громадян враховуються органами місцевого самоврядування в їх діяльності. Порядок проведення загальних зборів громадян за місцем проживання визначається законом та статутом територіальної громади.

Загальні збори громадян є складовою частиною системи місцевого самоврядування міста. Розглянемо "дорожню карту" реалізації місцевої ініціативи на прикладі міста Івано-Франківська, де подібна форма впливу громадян на ухвалення управлінських рішень місцевою владою є показовою.

1. На першому етапі вирішується питання дотримання встановленого порядку внесення місцевої ініціативи ініціативною групою. Зокрема, у випадку, якщо у повідомленні про внесення місцевої ініціативи не дотримані вимоги положення про місцеві ініціативи (у такому повідомленні обов'язково зазначаються опис проблеми, вирішити яку покликана місцева ініціатива, додаються проект відповідного рішення міської ради, прізвища, імена і по батькові, адреса проживання та контакти членів ініціативної групи, уповноваженого представника ініціативної групи, а також підписні листи), місцева ініціатива вважається не внесеною.

2. На другому етапі, після внесення місцевої ініціативи згідно з вищевказаними вимогами, у разі необхідності, секретар ради протягом 10 робочих днів з моменту реєстрації місцевої ініціативи доручає профільним виконавчим органам ради надати господарське, юридичне та фінансове обґрунтування проекту рішення. Отримані документи долучає до проекту рішення, запропонованого ініціативною групою.

3. На третьому етапі - етапі збирання підписів - рада має змогу визначити ступінь громадської підтримки запропонованих ініціатив, а відтак і переглянути або підтвердити власний підхід і вирішити питання по суті.

4. На четвертому етапі відбувається розгляд питання на сесії міської ради за участю та доповіддю ініціативної групи. При цьому рада зобов'язана прийняти рішення: підтримати чи відхилити місцеву ініціативу.

5. П'ятий етап, який, власне, вже виходить за межі місцевої ініціативи, - це місцевий референдум. Він актуальний у випадку, коли місцева рада відхилила місцеву ініціативу, а ініціативна група вважає, що процес слід продовжити до кінця, і починає готувати референдум. Проте ще до початку процесу місцевого референдуму сторони мають чітко уявляти його можливі результати (що, скоріш за все, вплине на результати голосування на спеціальній сесії), а громада підійде до референдуму з чітко сформованими уявленнями про його суть та цілі. При цьому слід врахувати відсутність можливості провести будь-який місцевий референдум до прийняття Закону України «Про місцевий референдум», який встановить відповідні процедури та порядок здійснення цієї форми народовладдя.

На всіх етапах сторони мають можливість через засоби масової інформації, зустрічі з громадянами, в інший спосіб висловити свої міркування щодо проблем, що їх порушує місцева ініціатива. Зрозуміло, що місцеві ініціативи можуть в тому числі стати "зброєю"

опозиції проти політичних сил, що прийшли до влади в даній громаді після виборів. Але демократичні суспільства тому й демократичні, що передбачають можливість опозиції використовувати всі законні засоби і механізми для відстоювання своїх інтересів.

Для того, щоб реалізувати місцеву ініціативу необхідно знати:

1. Хто має право висувати місцеву ініціативу?

Відповідно до ст. 9 закону "Про місцеве самоврядування в Україні" право ініціювати в порядку місцевої ініціативи розгляд у місцевій раді певних питань можуть члени територіальної громади. Згідно з п.1 Положення «Про місцеві ініціативи в місті Івано-Франківську», затверджене рішенням Івано-Франківської міської ради від 19.05.2015 № 1744-54, місцева ініціатива – одна з форм участі членів територіальної громади міста Івано-Франківська (далі – членів громади) у місцевому самоврядуванні. Як правило, місцева ініціатива оформлена проектом рішення з вирішення будь-яких питань, які віднесені до відання місцевого самоврядування, внесена в порядку, передбаченому цим Положенням, для розгляду на сесії Івано-Франківської міської ради.

2. Який порядок внесення місцевої ініціативи на розгляд ради?

Процедура внесення на розгляд ради місцевої ініціативи передбачає кілька кроків:

- створення ініціативної групи не менш, ніж 5 членами громади за власною ініціативою;

- збір не менше, ніж 200 підписів членів громади;

- подання місцевої ініціативи у формі повідомлення секретарю міської ради, який має відповідати вимогам згаданого Положення, зокрема містити проект рішення ради, опис проблеми, підписні листи та відомості про членів ініціативної групи та її уповноваженого представника;

- реєстрація місцевої ініціативи в спеціальному журналі;

- перевірка поданих ініціативною групою документів секретарем ради (протягом десяти робочих днів з моменту реєстрації повідомлення);

- прийняття секретарем ради рішення одного з двох рішень: 1) передати місцеву ініціативу для підготовки до розгляду на сесії міської ради; 2) повернути повідомлення про внесення місцевої ініціативи з вмотивуванням причин повернення. Місцева ініціатива не виноситься на засідання ради, про що повідомляється на офіційному веб-сайті ради у спеціальному підрозділі «Громадська участь», виключно у таких випадках: 1) предмет місцевої ініціативи відноситься до відання органів державної влади або інших органів місцевого самоврядування; 2) місцева ініціатива подана не членами ініціативної групи, до якої має входити не менше 5 членів громади міста віком 18 років або старше; 3) не дотримано згаданих вище вимог до оформлення повідомлення; 4) недостатня кількість підписів членів громади: для внесення місцевої ініціативи ініціативній групі необхідно зібрати 200 підписів членів громади, які досягли 18 років та зареєстровані в межах територіальної громади міста Івано-Франківська;

- підготовка місцевої ініціативи до розгляду на пленарному засіданні ради, що включає обов'язкову участь ініціативної групи з питань місцевої ініціативи у всіх засіданнях постійних і тимчасових депутатських комісій ради з розгляду питання місцевої ініціативи;

- розгляд місцевої ініціативи на сесії ради. Місцева ініціатива, внесена на розгляд міської ради у встановленому порядку, підлягає обов'язковому та першочерговому розгляду на відкритому засіданні ради відповідно до вимог Регламенту ради. Проект рішення запропонований ініціативною групою розглядається при обов'язковій участі її членів та доповіді уповноваженого представника ініціативної групи;

- прийняття рішення з питання місцевої ініціативи;
- оприлюднення прийнятого рішення ради. Ухвалене рішення ради з питань місцевої ініціативи в п'ятиденний термін надсилається уповноваженому представнику ініціативної групи та оприлюднюється в ЗМІ, на офіційному веб-сайті ради в спеціальному розділі «Громадська участь» або в інший спосіб, що встановлюється Регламентом ради.

3. Порядок створення ініціативної групи

Положення "Про місцеві ініціативи в місті Івано-Франківську" передбачає, що ініціативна група – члени громади, що вносять місцеву ініціативу на розгляд Івано-Франківської міської ради. До ініціативної групи повинно входити не менше 5 осіб, кожній з яких виповнилося 18 років. Особи, що входять до ініціативної групи, повинні бути зареєстровані на території міста Івано-Франківська. Місцева ініціатива вноситься на ім'я секретаря Івано-Франківської міської ради.

4. Які питання виносяться на розгляд ради в порядку місцевої ініціативи?

Предметом місцевої ініціативи у місті Івано-Франківську можуть бути будь-які питання, віднесені до відання місцевого самоврядування, та питання місцевого значення, що не віднесені до компетенції органів державної влади.

Реалізація місцевої ініціативи передбачає подання наступних документів:

Секретарю Івано-Франківської міської ради

Ініціативної групи з місцевої ініціативи в особі її уповноваженого представника

Прізвище, ім'я, по батькові який проживає за адресою:

Домашня адреса із зазначенням номера контактного телефону

ПОВІДОМЛЕННЯ

Відповідно до Положення "Про місцеві ініціативи в місті Івано-Франківську" ми, представники ініціативної групи, надаємо Вам документи для внесення проекту рішення на розгляд сесії Івано-Франківської міської ради.

Просимо розглянути та прийняти рішення за участю членів ініціативної групи з їх обов'язковим повідомленням про час і місце розгляду.

ПІБ члена ініціативної групи _____ (підпис)

ПІБ члена ініціативної групи _____ (підпис)

ПІБ члена ініціативної групи _____ (підпис)

ПІБ члена ініціативної групи _____ (підпис)

ПІБ члена ініціативної групи _____ (підпис)

_____ (дата підписання)

Додатки:

1. Опис проблеми.
2. Проект рішення міської ради.
3. Відомості про членів ініціативної групи.
4. Відомості про уповноваженого представника ініціативної групи.
5. Підписні листи (116 листів, 913 підписів).

ОПИС ПРОБЛЕМИ

Відповідно до статті 5 Конституції України єдиним джерелом влади в Україні є народ. Народ здійснює владу безпосередньо і через органи державної влади та органи місцевого самоврядування.

Враховуючи те, що після прийняття Конституції України в 1996 році первинні ланки держави - територіальні громади сіл, селищ і міст не були юридично сформовані в правовий спосіб, виникла реальна проблема народовладдя.

Відсторонення тоталітарною комуно-більшовицькою системою громадян як власників майна територіальної громади як активних учасників в управлінні та прийнятті рішень стало причиною безвідповідальності, безгосподарності та тотальної корупції.

Відповідно до ст.143 Конституції України територіальні громади безпосередньо або через утворені ними органи місцевого самоврядування управляють майном що є в комунальній власності. Однак поскільки територіальні громади в Україні не були утворені "знизу" та відповідним чином не зареєстровані як юридичної особи публічного права жителі міст та сіл стали віртуальними власниками майна яке належить їм по праву.

Відповідно до ст. 142 Конституції України матеріальною та фінансовою основою місцевого самоврядування є рухоме і нерухоме майно, доходи місцевих бюджетів, інші кошти, земля, природні ресурси що є у власності територіальних громад.

Введення в правовий обіг територіальної громади як суб'єкта права потребує наділення її такими рисами, які б дали можливість громаді вступати в конкретні правовідносини як активній, дієвій особі, носія суб'єктивних прав та обов'язків. Такі риси в сукупності становлять правосуб'єктивність територіальної громади.

Згідно зі ст. 80 Цивільного кодексу України юридична особа наділяється цивільною право- і дієдатністю, може бути позивачем і відповідачем. Юридична особа може бути створена шляхом об'єднання осіб та майна (ст.81).

Відповідно до ст.2 учасником цивільних правовідносин є територіальна громада.

Згідно зі ст. 327 ЦК України територіальна громада є власником комунального майна. Тому як власник вона може володіти цим своїм правом лише як юридична особа.

Практично у будь-якій державі Європейського союзу територіальні громади (обсне (Чехія), гміна (Польща), гемайнде (Швейцарія), мунісіпіо (Іспанія) тощо) є юридичними особами публічного права.

Виходячи з вище наведеного для збереження історичної- та юридичної справедливості наша ініціативна група прийняла рішення проведення установчих зборів територіальної громади м. Івано-Франківська з метою надання їй статусу юридичної особи публічного права.

Враховуючи "Положення про місцеві ініціативи в м. Івано-Франківську" ми вносимо дану ініціативу на розгляд депутатів міської ради.

Ми мешканці Івано-Франківська надіємось на підтримку депутатського корпусу та тісну співпрацю на благо територіальної громади.

Ініціативна група

РІШЕННЯ

ІВАНО-ФРАНКІВСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ

Про надання територіальній громаді міста Івано-Франківська статусу юридичної особи публічного права

Керуючись ст.ст. 5, 140, 142, 143 Конституції України, ст.ст. 80, 169, 327, 317, 81, ст.2 ч.2 Цивільного кодексу України, Положенням "Про місцеві ініціативи в місті Івано-Франківську", ст. ст.36,23,33 Статуту територіальній громаді міста міська рада вирішила:

1. Підтримати рішення ініціативної групи та визнати необхідним надання територіальній громаді міста Івано-Франківська статусу юридичної особи публічного права.

2. Зобов'язати посадових осіб органів місцевого самоврядування міста Івано-Франківська надавати всю необхідну допомогу та сприяти ініціативній групі в діяльності по наданню територіальній громаді міста Івано-Франківська статусу юридичної особи публічного права.

3. Контроль за виконанням даного рішення покласти на секретаря міської ради _____.

Міський голова

_____ ПІБ

Додаток 3

Відомості про членів ініціативної групи

Прізвище, ім'я, по батькові члена ініціативної групи	Дата народження члена ініціативної групи	Домашня адреса члена ініціативної групи	Контактні телефоні члена ініціативної групи

Додаток 4

Відомості про уповноваженого представника ініціативної групи

Прізвище, ім'я, по батькові уповноваженого представника ініціативної групи	Дата народження уповноваженого представника ініціативної групи	Домашня адреса уповноваженого представника ініціативної групи	Контактні телефони уповноваженого представника ініціативної групи

Підписні листи (116 листів, 913 підписів)

ПІДПИСНИЙ ЛИСТ № _____

із підписами членів територіальної громади міста Івано-Франківська
щодо ініціювання в порядку місцевої ініціативи винесення на розгляд Івано-
Франківської міської ради проекту рішення

повна назва проекту рішення, підготовленого в порядку місцевої ініціативи
(текст проекту рішення - на звороті)

№ п/п	Прізвище, ім'я, по батькові	Рік народження	Адреса реєстрації	Підпис
1.				
2.				
200.				

Загальна кількість підписів: ____ (_____),
з них належно оформлено ____ (_____).

Член ініціативної групи _____

(підпис) (прізвище та ініціали)

Член ініціативної групи _____

(підпис) (прізвище та ініціали)

Член ініціативної групи _____

(підпис) (прізвище та ініціали)

Член ініціативної групи _____

(підпис) (прізвище та ініціали)

Член ініціативної групи _____

(підпис) (прізвище та ініціали)

Відповідно до ст. 9 закону "Про місцеве самоврядування в Україні" місцева ініціатива, внесена на розгляд ради у встановленому порядку, підлягає обов'язковому розгляду на відкритому засіданні ради за участю членів ініціативної групи з питань місцевої ініціативи. Рішення ради, прийняте з питання, внесеного на її розгляд шляхом місцевої ініціативи, обнародується в порядку, встановленому представницьким органом місцевого самоврядування або статутом територіальної громади.

Таким чином, Ви як громадянин демократичної держави і суб'єкт місцевого самоврядування завжди маєте вибір:

1. Можете пасивно спостерігати за тим, як працює місцева влада, - дивитися телевізор, читати газети, переглядати Інтернет і вести політичні дебати на кухні або взагалі не цікавитися політикою, яка безпосередньо впливає на Ваше життя. Тоді Вам лишається вірити і сподіватися, що місцева влада потурбується про Вас або просто не буде заважати Вам займатися своїми справами.

2. Можете активно цікавитися громадським життям і приймати участь в управлінні місцевими справами - читати програми кандидатів у депутати чи на посаду голови місцевої ради, ходити на вибори і голосувати; брати участь у місцевих референдумах, загальних зборах, громадських слуханнях, діяльності консультативно-дорадчих органів;

подавати місцеві ініціативи і писати звернення до посадових осіб місцевого самоврядування; ходити на мітинги і демонстрації; створювати органи самоорганізації населення.